

Lapinlahden kunnan osallistuminen Saimaan alueen ja Järvi-Suomen Peruskirjaan

KHALL 25.02.2019 § 34

Mikkelin kaupungin aloitteesta ryhdyttiin syksyllä 2018 valmistelemaan asiakokonaisuutta, jolla Saimaan ja Vuoksen järvioltaan alueen kaupungit ja kunnat, maakunnat ja aluehallinnon viranomaiset profiloituvat puhtaan ja elinvoimaisen luonnon- ja toimintaympäristön toimijoiksi. Loppuvuoden 2018 aikana työ muotoutui ”Saimaa Peruskirjaksi”, jonka hyväksymisellä alueen toimijat pyrkivät aktiivisesti erottumaan positiivisesti alueista ja vesistöistä, joissa on veden laatuun liittyviä ongelmia. Ajatus ”peruskirjasta” rinnastuu Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjaan. Talven 2019 aikana käyty keskustelu on johtanut siihen, että Peruskirja-alueeksi nostetaan Saimaan rinnalle laajempaa maantieteellistä aluetta käsittävä termi Järvi-Suomi (Finnish Lakeland).

Aihetta on valmisteltu Mikkelin kaupungin johdolla ja valmisteluryhmään on ollut kutsuttuna edustajia Etelä-Savon ELY-keskuksesta, Lappeenrannan ja Imatran kaupungeista, Lappeenrannan seudun ympäristövalvonnasta, Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy:stä ja Etelä-Savon maakuntaliitosta. Valmisteluryhmän vetäjä, Mikkelin kaupungin tekninen johtaja Jouni Riihelä, on toiminut kontaktihenkilönä Järvi-Suomen kuntiin ja muihin organisaatioihin.

Peruskirja vahvistaa Saimaan ja Järvi-Suomen alueella jo olemassa olevia kestävän ja vastuullisen kehityksen ja matkailun, elinvoiman lisäämisen, tutkimustoiminnan ja tuotekehityksen sekä vesienhoidon toimenpiteitä. Niistä mainittakoon esimerkiksi Saimaa Geopark -tavoite, maakunnalliset virkistysalueet, Saimaan vesiliikenteen kehittämishanke, Smart Pohjois-Savo -tavoite, goSaimaan ja Saimaa-sopimuksen sekä maakunnallisten matkailustrategioiden tavoitteet jne. Peruskirja tavoittelee koko vesistöalueen (Vuoksen vesistöaltaan, sisältäen Saimaan lisäksi myös Kallaveden, Pielisen ja Höytiäisen altaat) tutkimukseen ja teollisuuden tuotekehitykseen perustuvaa kasvua ja elinvoimaa. Peruskirja ei rajaa, vaan kannustaa kehittämään tasavertaisesti uudenlaisia tuotannon, suojelun ja aktiivisuuden toimintoja koko toiminta-alueella.

Valmisteluryhmä on tehnyt Peruskirjan tekstiosuudesta luonnosversion Peruskirja tulitaiisiin hyväksymään vastaavilla hallitus- ja valtuustopäätöksillä kaikissa, laajasti ymmärrettynä Vuoksen vesialtaan rantakaupungeissa ja -kunnissa, maakuntien liitoissa sekä alueellisissa ELY-keskusten organisaatioissa. Päätösten ajankohta on kevättalvi 2019. Peruskirja laaditaan myös englanniksi (erillinen toimeksianto Mikkelin kaupungin puolesta, Peruskirjan otsikko englanniksi on ’Finnish Lakeland Statement’, joka vastaa Järvi-Suomen ulkomaan markkinoinnin termistöä).

Kaikkiaan Järvi-Suomen Peruskirjan allekirjoittavia tahoja on kutsuttu 41. Aluerajaus on määritelty valmisteluryhmässä siten, että allekirjoitaviin organisaatioihin kuuluvat ne kaupungit ja kunnat, jotka ovat virallisesti määritelty Saimaan pääaltaan rantakunniksi (näitä on 21) sekä ne Vuoksen vesistöalueen järvioltaan rantakaupungit ja -kunnat, joiden alueelle ulottuu Saimaan väyläverkko (näitä on 12, Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa). Alue on esitetty liitekartassa. Kunnat ja kaupungit (33 kpl): Enonkoski, Heinävesi, Iisalmi, Imatra, Joensuu, Joroinen, Juuka, Juva, Kaavi, Kitee, Kontiolahti, Kuopio, **Lapinlahti**, Lappeenranta, Lemi, Leppävirta, Lieksa, Liperi, Mikkelä, Nurmes, Outokumpu, Polvijärvi, Puumala, Rantasalmi, Ruokolahti, Rääkkylä, Savitaipale, Savonlinna, Siilinjärvi, Sulkava, Taipalsaari, Tuusniemi ja Varkaus.

Maakuntaliitot (4 kpl) ovat: Etelä-Karjala, Etelä-Savo, Pohjois-Karjala ja Pohjois-Savo.

ELY-keskukset (4 kpl) ovat: Kaakkois-Suomi, Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala.

Muut koko Vuoksen vesistöalueen kunnat ja kaupungit voidaan kutsua Saimaan Peruskirjan allekirjoittajiksi myöhemmin. Näitä kuntia on kaikkien neljän maakunnan alueella sekä ulkopuolella.

Peruskirjan teksti kuuluu näin:

JÄRVI-SUOMEN PERUSKIRJA

Meidän sukupolmemme on saanut perinnöksi upean Vuoksen vesistön – Saimaan, Kallaveden, Höytiäisen ja Pielisen. Alue on ainutlaatuinen kokonaisuus puhtaita vesistöjä, tuhansia saaria ja henkeäsalpaavia maisemia.

Puhdas vesi ja järviluonto tarjoavat elinvoimaa ja hyvinvointia. Elinvoima ei synny itsestään. Se vaatii meiltä sitoutumista ja tekoja – tutkimukseen perustuvaa tuotekehitystä teollisuudessa ja oikeaa asennetta ympäristöä kohtaan. Järvemme on meillä lainassa ja siksi tehtävänämmä on turvata alueen puhtaus, monimuotoisuus ja elinvoimaisuus tuleville sukupolville – isältä pojalle, äidiltä tyttärelle.

Tämän peruskirjan allekirjoituksella haluamme siirtää järviolueemme ympäristöperintöä eteenpäin:

*toteuttamalla kestävästä kehitystä,
vahvistamalla alueen elinvoimaa,
edistämällä vastuullista matkailua ja virkistyskäyttöä,
tukemalla monitieteistä Saimaa-tutkimusta ja
parantamalla vesistön elinympäristöjä ja veden laatua.*

Me allekirjoittajat sitoudumme suojelemaan alueemme vesistöä ja edistämään alueen elinvoimaa. Yhteistyön tarkemmat periaatteet, tavoitteet ja onnistumisen mittarit määritellään erillisissä yhteistyösopimuksissa, jotka ratifioidaan Finnish Lakeland Forum -tapahtumassa 2020.

Tämä peruskirja on pitkäjänteinen ja jatkuva kehityspolku: sukupolvien välinen viestikapula puhtaan Saimaan puolesta. Peruskirja määritellään ja allekirjoitetaan uuden sukupolven toimesta 25 vuoden välein.

Mikkelissä 5.6.2019

Allekirjoitukset/kuntaorganisaatio, asema”

Peruskirjan allekirjoitustilaisuus ja ensimmäinen vesitutkimusta- ja tiedettä popularisoiva Foorumi on Mikkelissä, maailman ympäristöpäivänä 5.6.2019. Tapahtuma on osa kaupungissa järjestettävää useampipäiväistä kansallinen vesistökuunnostusverkoston seminaaria. Kansainvälinen tiedeseminaari (Finnish Lakeland Forum) on vuosittainen, vakiintunut tutkija- ja kehittäjä tapaaminen, jonka osaamispääomana hyödynnetään yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen osamaista eri puolilta järvioluetta. Seminaariin osallistuu kansainvälisiä asiantuntijoita, kuntalaisia, yritysten edustajia, paikallisia vesienhoito-organisaatiota, kesäasukkaita sekä päättäjiä ELY-keskuksista, kuntaorganisaatioista ja SYKE:stä. sekä paikallisista vesienhoito-organisaatioista. Peruskirjan allekirjoitustilaisuus on arvokas tapahtuma, jossa kuullaan aiheeseen liittyviä alustuksia ja kannanottoja. Peruskirjan allekirjoittaminen ja sen toimenpiteisiin sitoutuminen on osoitus henkisestä valmiudesta itäisen Suomen yhteisen vesistöalueen elinvoimaisuuden kehittämiseen ilman kunta-, maakunta- tai muitakaan hallinnon rajoja. Allekirjoittamalla Peruskirjan kunta- ja maakuntaorganisaatiot voivat omissa kehittämistoimissaan hyödyntää Saimaan vesialueen positiivisia maine- ja imagotekijöitä. Samalla Peruskirja antaa uuden työvälineen teknisiin ja tutkimukseen perustuvien veden laadun kehittämisen tapoihin yhdessä muiden kehittäjä- ja tutkimusorganisaatioiden kanssa. Peruskirjan allekirjoittajina ovat julkisorganisaatiot. Myös muilla toimijoilla (esim. yliopistot ja ammattikorkeakoulut, yritykset, muut kunnat ja kehittäjätahot) on mahdollisuus liittyä mukaan vuonna 2020, jolloin työtä jatketaan Finnish Lakeland Forum -nimisen kansainvälisen tutkimus- ja kehittäjäkonferenssin merkeissä.

Vuoden 2020 -konferenssin järjestelyvastuita sekä Peruskirjassa mainittuja ratifiointiteemoja varten perustetaan erityinen Saimaa-ryhmä, jonne kutsutaan jäseniä maantieteellisesti kattavasti koko Vuoksen vesistön alueelta.

Vaikutukset:

Päätöksellä on pitkäaikaisia myönteisiä vaikutuksia laajasti ajateltuna koko Vuoksen vesistön tilaan, kestäväen matkailuun ja käyttöön, tutkimukseen ja elinvoiman varmistamiseen.

Kokouksen oheismateriaalina on päätöksen yritysvaikutusten arviointi sekä Finnish Lakeland forumin esittely.

Valmistelija: kunnanjohtaja Janne Airaksinen, 040 488 3011,
janne.airaksinen@lapinlahti.fi

Kunnanjohtajan ehdotus

Kunnanhallitus hyväksyy ja sitoutuu edellä esitetyn Järvi-Suomen Peruskirjan tavoitteisiin ja valtuuttaa kunnanjohtajan allekirjoittamaan Peruskirjan Lapinlahden kunnan puolesta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.